

HET GENTS KERKEPAD (Vervolg)

DE KRISTUS-KONINGKERK - Rerum Novarumplein

Het gedeelte van Gent, gelegen ten zuiden van de spoorlijn Oostende - Brussel, had lange tijd een uitgesproken landbouw karakter en bestond uit lage weiden en cultuurgronden. Alhoewel de hoge spoorwegberm voorzien was van een aantal viaducten, vormde hij lange tijd een kunstmatige barrière tussen de steeds maar groeiende stad en de nieuwe, nog te ontginnen terreinen.

De Gentse Wereldtentoonstelling in 1913, de bouw van een aantal belangrijke industriële complexen en later het optrekken van het Universitair Ziekenhuis, zorgden ervoor dat deze dijk stilaan doorbroken werd. Steeds maar meer woningen in allerlei vormen werden opgetrokken. De wijk "Nieuw Gent" was geboren.

Een geruime tijd zou dit stadsgebied deel uitmaken van de parochie Sint-Pieters-Buiten. Wegens het steeds maar groeiend bevolkingsaantal werd in 1932 de houten noodkerk, die tevoren op de Sint-Paulusparochie dienst deed (zie de Sint-Pauluskerk), overgebracht naar de Zwijnaardsesteenweg.

Op 5 mei van dat jaar werd het houten kerkje ingezegend als hulpkerk van Sint-Pieters-Buiten en onder bescherming gesteld van de H. Franciscus van Sales. Het bood plaats aan 320 personen.

Vanaf dit ogenblik sprak men in de volksmond van "de parochie van 't houten kerkje".

De Kruisplanting, op de plek waar later de nieuwe Kristus-Koningkerk zou verrijzen, vond plaats op 26 juni 1954. Deze plechtigheid kaderde in de jubelvieringen naar aanleiding van het 50-jarig bestaan van het A.C.V. Bij die gelegenheid overhandigde Nationaal Voorzitter August Cool aan Mgr. Calewaert een cheque van 3.140.000 fr. bestemd voor de bouw van een nieuwe monumentale "arbeiderskerk". Het was een gebaar van dankbaarheid ten opzichte van de pioniers van de Christelijke Vakbeweging te Gent.

Ondertussen werd op 24 januari 1956 de wijk als zelfstandige parochie erkend onder de naam "Kristus-Koning". De toenmalige onderpastoor Leo Tuysbaert werd er de eerste pastoor van.

Het zou echter nog dertien jaar duren vooraleer men de bouw van de nieuwe kerk kon aanbesteden. Dit gebeurde op 16 maart 1967.

De eerste steen werd gelegd op 22 mei 1968, op de vooravond van O.L.Heer Hemelvaart en niet toevallig ook het feest van Rerum Novarum.

Op 7 april 1969 wijdde de Gentse bisschop Van Peteghem de nieuwe kerk in. Voor het ontwerp tekenden de architecten A. Bressers en J. Gilson.

De toren reikt vijftiengintig meter hoog. Het schip biedt plaats aan 700 à 800 personen, heeft een lengte van tweeënzestig meter en een breedte van achttwintig meter.

Het geheel van de binnenafwerking werd toevertrouwd aan Pater Geroen De Bruycker, o.f.m. (Orde der minderbroeders) van Pro Arte Christiana uit Vaalbeek-Leuven. Hij ontwierp het hoofdaltaar, het altaar van de sacramentskapel, de voet van de doopvont en de kandelaar bij het O.L.Vrouwbeeld.

Het hoofdaltaar werd geschonken door de Christelijke Centrale van Hout en Bouw en het altaar van de sacramentskapel door Juffrouw Van de Sande.

Beeldhouwer Pater Rik van Schil, o.f.m., ontwierp naast het O.L.Vrouwbeeld ook nog de Verrezen Christus boven het hoofdaltaar.

Edelsmid Willy Geyssens vervaardigde het tabernakel, geschonken door Professor Ingenieur en Mevrouw F. Van der Heyden, naast de kandelaars, de doopvont, het wolkendek boven het O.L.Vrouwbeeld en de wijwatervaten.

Het wandtapijt in de buurt van het Mariabeeld werd vervaardigd door Hortence Vanermen en de Heer en Mevrouw Holvoet uit Wevelgem ontwierpen de glasramen.

Het meubilair, de sacristiemeubelen en het koorgestoelte werden uitgevoerd door de firma Van Samang uit Achel.

De kerkstoelen zijn vervaardigd door de firma Vlommen uit Aarschot.

Voor de tuinaanleg naast de klokkentoren zorgde parochiaan Delarivière en zijn schoonzoon.

De toren telt drie klokken. Ze kregen als naam: Maria, Jozef en Frans van Sales. Ze werden gegoten door F. Sergeys uit Leuven en geëlektrificeerd door de firma Frère uit Herent. De peters en de meters waren respectievelijk: Juffrouw R. Van de Sande en Dhr. L. Ulens, Dhr. en Mvr. F. Braet-Verbrugge en Dhr. en Mvr. Embo-Van Kerkhove.

SINT-VINCENTIUS A PAULOKERK - Maïsstraat

Het grondgebied en de bewoners van de huidige Sint-Vincentiusparochie ressorteerden oorspronkelijk onder de Sint-Jozefparochie.

Het waren Z.E.H. De Sitter en pastoor Joos van Sint-Jozef die de nodige stappen ondernamen voor de stichting van een nieuwe parochie langs de overzijde van de Verbindingsvaart.

Bij zijn benoeming tot onderpastoor van Sint-Jozef, op 26 oktober 1908, kreeg E.H. Picavet de opdracht zijn priesterambt uit te oefenen op die wijk.

De nieuwe school in de Maïsstraat zag haar voltooiing op 25 december 1908. Eén van de klaslokalen werd ingericht als voorlopige kerk. De Sint-Jozefparochie schonk daartoe de eerste meubelen en kerkgewaden.

De plechtige wijding door Vicaris-Generaal De Bock vond plaats op zondag 27 december 1908.

Op dat ogenblik telde de wijk, met inbegrip van het Guislaininstituut 4800 zielen.

Mgr. Stillemans benoemde op 20 september 1908 E.H. Picavet tot eerste pastoor. De Staat erkende Sint-Vincentius als zelfstandige parochie bij Koninklijk Besluit van 11 september 1909.

Reeds in juni 1910 volgde de benoeming van een onderpastoor.

Met de bouw van een nieuwe neogotische kerk naar een ontwerp van architect H. Geirnaert werd begonnen in 1913 maar de officiële eerstesteenlegging door bisschop Stillemans en deken De Baets vond plaats op 20 juli 1914.

De Eerste Wereldoorlog kwam echter roet in het eten gooien. De werken moesten op 9 augustus 1914 worden stilgelegd. De toren en de muren van de kerk hadden toen een hoogte van enkele meter boven de grond bereikt, wat trouwens nu nog te zien is aan het kleurverschil van de stenen.

Na de Wapenstilstand op 11 november 1918, kon men er stilaan aan denken de werken te hervatten. Maar vooraleer men terug aan de slag kon ging men op 7 januari 1925 over tot de aanbesteding van de werken voor de afwerking van het gebouw.

De stad verleende een subsidie van 55.000 fr., de provincie 125.000 fr. en de staat 75.000 fr.

Z.E.H. De Baets mocht op 20 december 1925 de nieuwe klok wijden. Ze woog 1.027 kilo en zag het levenslicht in de werkhuizen van O. Michaux te Leuven. De kostprijs bedroeg 15.405 fr. De klok werd geschonken door de heer en mevrouw Pol Madou die enkele jaren eerder als één van de eersten het ongewenste bezoek hadden gekregen van de gevreesde bende Van Hoe en Verstuyft. Op 28 maart 1926 stelde Z.E.H. De Baets, die de zieke Mgr. Seghers verving, de kerk open voor de eredienst.

De plechtige inwijding door Mgr. Coppieters volgde op 23 juli 1929.

Jaak d'Udekem d'Acoz schonk een salonorgel ter waarde van 50.000 fr.

Voor het vervaardigen van de biechtstoelen, de predikstoel en de communiebank deed men een beroep op P. Wieme, een parochiaan die woonachtig was in de Lavendelstraat.

Het ander neogotisch meubilair zou van de hand zijn van beeldhouwer M. Vanden Eynden.

Toen pastoor Van Vaerenbergh op 19 december 1929 benoemd werd tot pastoor van Gentbrugge-Centrum, kon hij in zijn dagboek schrijven: "Alles is betaald, daarvoor en voor al de andere zegeningen Déo Gratias".

Het nieuw orgel, vervaardigd door Edm. Mahauden uit Geeraardsbergen werd ingehuldigd op zondag 5 februari 1933.

Tijdens het pastoorschap van E.H. Weer (1939-1945) schilderde men de kerk en nam men de bijgebouwen onderhanden.

Bij de bevrijding op het einde van het tweede oorlogsjuk beschadigde een bom de kerk en de spits van de toren.

Twee nieuwe klokken kwamen de toren verrijken op 18 maart 1949. Toen verving men de oude klok door een nieuwe. Ze wegen respectievelijk 1062 kg,

593 kg en 410 kg. Op het prijskaartje stond 153.400 fr. vermeld.
Tijdens de ambtsperiode van pastoor Leroux (1950-1955) plaatste men nieuwe
luchters en werden de altaren opgesmukt.

BIBLIOGRAFIE

- Bouwen door de eeuwen heen. Inventaris van het cultuurbezit in België - Architectuur - deel
4 nc - Stad Gent, p. 180.
- Genbrugge L.: 60 jaar Sint-Vincentius Parochie, in: Geschiedenis van de Bloemekenswijk en
Parochie Sint-Vincentius.

David MAES
(t vervolgt)

EEN FOLTERTUIG UIT DE BRABANTSE OMWENTELING

In een van de talrijke anonieme Memorieboeken van Gent¹ wordt bij het jaar
1787 een zonderlinge anecdote verhaald die op de moeilijkheden met het
Oostenrijkse bestuur betrekking heeft. Dit zonderling verhaal uit de tijd van de
Brabantse Omwenteling past zonder twijfel in de toenmalige opgehitste anti-
Oostenrijkse gevoelens en was wel bedoeld om die bij de echte vaderlanders
nog aan te wakkeren.

De patriotten brachten op een bepaald moment het gerucht in omloop als zou-
den de Oostenrijkers een pijnbank hebben bedacht om allen die hen niet gun-
stig gezind waren daarop te folteren². Een geval van stemmingmakerij en
manipulatie van de publieke opinie.

Dit alleszins merkwaardig verhaal luidt in het Memorieboek als volgt:

In het selve jaer 1787, den 23 meije, sijn de Staeten van Vlaenderen op
het stadhuijs vergadert om te beraemen om Vlaenderen te erstellen in
alle haere rechten, vrijheden...

Daer wiert ondeckt eene pijnbanck, tot Antwerpen in eenen oloop,
waer van vele afdrucksels sijn te voorschijn gekomen, soo wel in printen
als in houdt. Het welcke tot Gend, soo men zeyde, ook is ondeckt
geworden, tot grooten schrick van het gemeente, waerop sekerlijk ge-
peijnig soude worden hebben die eenige flaude³ soude bedreven heb-
ben.

Dese pijnbanck was aldus:

Het was eene banck op de forme van eene kasse, waerop gij naeckt
moeste liggen. Langs de hoofseijde wiert tot aen uw achterste eene